

Af Eva Secher Mathiasen, formand for Dansk Psykolog Forening

Radikalisering skal forstås – ikke bekæmpes

Vi er efterhånden ved at indse, at terrorisme, og især den religiøst motiverede af slagsen, ikke er et forbigående fænomen på vores breddegrader.

På få år har religiøst funderet terrorisme adskillige gange ramt europæiske hovedstader, og vi har været vidner til angreb i lufthavne, på togstationer, koncertsteder og – herhjemme – på et kulturhus og en synagoge. Vi har set og følt konsekvenserne af terrorhandlingerne i London, Madrid, Paris, København og Belgien, og vi har udråbt bekæmpelse og forebyggelse af terrorangreb til at være en af Danmarks og Europas største politiske udfordringer i dag.

På trods af at forekomsten af terrorisme lige nu er lav historisk set, er der stor bekymring hos både danske og andre europæiske politikere over det, der ifølge den danske efterretningstjeneste, PET, ligner en permanent trussel mod en ellers relativ tryk dagligdag i vores del af verden.

Frustrationerne handler først og fremmest om, at religiøst funderet terrorisme er et komplekst fænomen, som ikke lader sig bekæmpe eller forebygge med et snu tag ved fx at øge bevillingerne til PET.

Vi ved – fra PET – at mindst 125 danskere er rejst til Syrien eller Irak, og at cirka halvdelen af dem er vendt tilbage. Vi ved også, at de unge er rejst afsted efter en kortere eller længere radikaliseringsperiode, som i visse tilfælde ser ud til at have foregået i fundamentalistiske religiøse miljøer.

Men vi ved ikke præcist, hvornår og hvordan samfundet skal sætte ind, når et ungt menneske bevæger sig ned ad en vej mod voldelig radikaliseringsperiode af politisk eller religiøs karakter.

For nylig annoncerede integrationsminister Inger Støjberg (V) i Berlingske, at kommunernes forebyggende indsats mod radikaliseringsperiode skal kortlægges.

Udmeldingen kom dagen efter et opsigtsvækkende interview med tidligere PET-chef Jakob Scharf, der i samme avis efterlyste et større fokus på forebyggelse af radikaliseringsperiode og terrorisme frem for et øget fokus på såkaldt hårde sikkerhedstiltag i regi af politi og efterretningstjeneste.

Ifølge Jakob Scharf skal civilsamfundet

– skoler, forældre, fritidsklubber og religiøse samlingssteder – i højere grad inddrages i det forebyggende arbejde. Samme melding lyder fra terrorforsker Magnus Ranstorp fra Forsvarshögskolan i Stockholm, der sidste år var formand for Københavns Kommunes ekspertgruppe og var med til at nytænkte indsatsen mod radikaliseringsperiode i hovedstaden, og som over for Berlingske vurderer, at man med en brøkdel af de ressourcer, der i dag tildeles politiet og efterretningstjenesten, kan komme langt med at forebygge radikaliseringsperiode, hvis pengene bruges på at organisere grupper i civilsamfundet.

Den tankegang finder man allerede i dag hos landets to største kommunale antiradikaliseringsenheder i København og Aarhus.

Københavns antiradikaliseringsenhed, VINK, modtog sidste år 100 såkaldte bekymringshenvendelser på en telefonisk hotline, hvoraf 18 ifølge VINK var reelle og førte til, at der blev iværksat mentorforløb og en-til-en-indsatser.

Også Aarhus Kommune har via den såkaldte Aarhus-model, landets længstvarende indsats på området, opnået vigtig viden om radikaliseringsperiode af unge og har siden 2011 været ledet af SSP Aarhus. Kongstanken bag Aarhus-modellen er at hjælpe unge, der udviser faresignaler, som peger på en bevægelse mod en militant og voldelig radikaliseringsperiode af politisk eller religiøs tilslutning. Men også at hjælpe dem, der vender hjem fra en krigszone og selv ønsker at finde vejen tilbage til et normalt liv.

Professor i psykologi Preben Bertelsen fra Aarhus Universitet er hovedarkitekten bag Aarhus-Modellen og forklarede i et tidligere interview her i fagmagasinet, at radikaliseringsperiode er en kompleks psykologisk proces, der påvirkes af mange faktorer, og at nøglen til forebyggelse netop ligger i at forstå disse faktorer.

Som samfund er vi nødt til at forsøge at forstå, hvad der driver disse mennesker, og vi er nødt til at få en videnskabelig og menneskelig indsigt i drivkraften, hvis vi skal forebygge terrorangreb på den lange bane. Ellers har vi som samfund tabt på forhånd, lyder Preben Bertelsens konklusion. Det er jeg ganske enig i.